

HANDEDNINGEN
RIKTAR SIG TILL
LÄRARE I
GRUNDSKOLAN

LÄRARHANDLEDNING

Maria Nordin

nordiska akvarellmuseet

VÄLKOMMEN TILL NORDISKA AKVARELLMUSEET!

Till dig som är lärare,

Det du håller i din hand är lärarhandledningen till Maria Nordins utställning. Se den som ett verktyg som du som lärare får använda på det sätt du själv känner fungerar bäst med eleverna. Den innehåller information och praktiska uppgifter och den är formulerad med skolans läroplaner i åtanke.

På Nordiska Akvarellmuseet brinner vi för samspelet mellan konst och pedagogik. Det är vår övertygelse att ett skolbesök på museet kan leda till ett kreativt undersökande av samtiden och en nyfikenhet kring den egna miljön. Pågående utställning, med verk av Maria Nordin, bjuder även på ett gyllene tillfälle att diskutera hur olika normer och idéer påverkar hur vi ser på oss själva, varandra och vår omgivning – men också hur kraftfullt detta speglas i samtidskonsten och kulturen.

Vi hoppas och tror att lärarhandledningen kan fungera som inspiration för lärare i alla årskurser. Ett museibesök kan användas i undervisningen i en rad olika ämnen. Vi skräddarsyr det gärna efter era behov, ert ämne, elevernas ålder etcetera.

Till sist: tack för att du och din klass besöker utställningen! Och som alltid: vill ni dela med er av klassens tankar, idéer eller skapelser så är vi mycket nyfikna och ni får gärna maila oss.

Konstpedagogerna
Nordiska Akvarellmuseet

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

NÅGRA SAKER ATT TÄNKA PÅ INFÖR BESÖKET	4
INTRODUKTION / MARIA NORDIN	5
OM MARIA NORDINS MÅLERI	6
TANKAR OM LÄRARHANDLEDNINGEN	7
UPPGIFTER	
UPPGIFT / DANSA PAUSA TECKNA	8
UPPGIFT / KROPP SOM FORM	9
UPPGIFT / HETA LINJEN	10
UPPGIFT / FYRA HÖRN	11
MUSEUMORDLISTA	13
KONTAKTA OSS	14

NÅGRA SAKER ATT TÄNKA PÅ INFÖR BESÖKET

ANSVAR FÖR GRUPPEN Läraren ansvarar för klassen under besöket på museet.

VAR FÖRSIKTIG Det är lätt att stöta till konstverk eller andra besökare. Därför är det inte tillåtet med ryggsäck inne i utställningsrummen. Det är inte heller tillåtet med dryck eller mat i salarna. Du kan låsa in din väska i ett av våra skåp (då behöver du en 10-krona) eller lämna den i museets reception. Tänk även på att inte springa inne i utställningarna. Det händer lätt olyckor och trägolvet gör att det blir mycket ljud i lokalerna. Undvik även att luta dig mot väggar och häng inte heller på glasmontrar.

VARFÖR FÅR MAN INTE RÖRA

KONSTEN? Det är inte tillåtet att röra vid konstverken. Peka men inte peta! När vi tar på ett verk, även om vi är väldigt försiktiga, så gör fett och salt på våra fingrar stor skada på materialen. Museets uppgift är att bevara konstverken. Därför måste vi skydda konsten. Det är också därför som det ibland kan vara kallare på ett museum än på andra ställen. Där hålls den temperatur och luftfuktighet som konsten mår bäst av!

FOTOGRAFERING Det är tillåtet att fotografera i utställningarna, men du får aldrig lov att använda blix. Ljuset från blixten bleker med tiden färgen i verken.

FRÅGA OSS Fråga personalen om det är något du undrar. Vi diskuterar gärna konsten med er! Som lärare kan du även få information inför ert besök eller bolla pedagogiska tankar med oss efteråt.

PRAKTISK INFORMATION Visste du att man kan ta bussen till Nordiska Akvarellmuseet? Den närmaste hållplatsen heter "Kommunhuset" och därifrån tar det 10–15 minuter att gå till museet.

BOKNING Vill man komma med hela sin klass till museet kan det vara bra att boka sitt besök i förväg. Då kan man också bli guidad och få jobba i verkstaden tillsammans med konstpedagogerna. Vi skraddarsyr gärna ert besök efter era behov och önskemål.

BESÖK MUSEET PÅ EGEN HAND Självklart är ni även välkomna att besöka museet på egen hand under museets öppettider. Då kan denna lärarhandledning fungera som ett stöd under och efter ert besök. Alla under 26 år går in gratis. Vill din klass besöka museet på egen hand ser vi gärna att ni meddelar museets reception om detta i förväg på telefonnummer 0304-60 00 80 eller på mailadressen rec@akvarellmuseet.org.

UPPTÄCKARVÄSKAN Passa på att låna vår Upptäckarväska när ni besöker museet på egen hand. Den är fylld med verktyg och uppgifter som inspirerar till konstupplevelser på nya och lekfulla sätt. Ni hittar den i museets entré. Låna! Lek! Lämna tillbaka!

INTRODUKTION / **MARIA NORDIN**

Under hösten 2018 presenterar Nordiska Akvarellmuseet i Skärhamn en omfattande separatutställning av Maria Nordin. Utställningens kärna blir konstnärens nyaste akvarellmålningar i stora format och animerade kortfilmer. Dessa verk visas för första gången. I presentationen ingår även ett rikt urval av äldre målningar och animationer, både från Nordiska Akvarellmuseets samling och inlånade. Utställningen pågår 14 oktober 2018 till 27 januari 2019. I samband med utställningen produceras en publikation samt en film om konstnären.

Maria Nordin, född 1980 i Linköping, bor och arbetar i Stockholm. Hon utbildades bland annat på Kungl. Konsthögskolan, Stockholm (2005–2010). 2011 tilldelades hon Beckers konstnärsstipendium. 2014 erhöll hon Axel Theofron Sandbergs akvarellpris vid Konstakademien. Maria Nordin har haft en rad uppmärksammade utställningar i Sverige och utomlands. Hennes separatutställning på Nordiska Akvarellmuseet ingår i serien där museet presenterar unga skandinaviska samtidskonstnärer.

Maria Nordin, *Pedestal*, 2018

OM MARIA NORDINS MÅLERI

Akvarellens rikliga flöden är Maria Nordins rätta element. Hon väljer gärna stora format, flödande färger och distinkt applicerade valörer. De mest kända verken är närgångna skildringar av människogestalter med illrosa färgtoner i huden. Bakgrunden brukar vara avskalad. Kropparna verkar utslängda i en tom rymd och fångas mitt i en rörelse. Ansiktsporträtten är ofta kraftfullt beskurna. I Nordins bilder finns både sprödhet och bestämdhet, både precision och frihet. Det behagliga och det obehagliga ingår på jämbördiga villkor i ett särpräglat formspråk som söker sig mot det mystiska och där kroppen blir ett känslolandskap.

I Nordins måleri är kroppen aldrig symbol för det oundvikliga som den despotiska tiden utsätter varje liv för. Här gestaltas inget mognande, åldrande, vissnande eller döende. Det handlar istället om kroppens här och nu. En kropp som stretar och andas. Muskler som sväller. Hud som hårdnar. Hår som växer. Naglar som biter sig fast ... Nordins målningar visar kroppen som tar plats i rummet där klockorna har gått i bitar och tiden är ur led.

I Maria Nordins måleri smälter kroppens yta ihop med pappret. De skavanker som redan finns i pappersfibrerna kan plötsligt upplevas som märken på människohuden. När den andra blir "objekt" studsar frågan tillbaka till den som tittar på. Vem är jag själv? Hur ser du mig? Vem är jag för dig? Frågorna skapar band mellan oss. Och även om vi inte hittar svaren uppstår en förbindelse. Vi engagerar oss i varandra.

I de senaste verken försvinner de stiliserade dragen. Målningarna förefaller istället närmast fotorealistiska. Det är ingen tillfällighet. Det finns en tanke bakom denna utveckling. En tanke som handlar om ett nytt steg såväl i formen som i innehållet, vilka i Nordins konst alltid följs åt. Temat för dessa målningar är objektifiering. Kroppen framstår här som objekt inom konsten och vardagen. Den visas också som föremål för självobjektifiering. Sociala medier och den narcissistiska selfie-kulturen har förvandlat våra liv på gott och ont. Ibland blir kroppen en tävlingsarena. Det som enligt rådande trender uppfattas som skavanker kan lätt redigeras bort. Begreppen som "falskt" och "äkta" har omdefinierats. "Skönhet" har fått en ny betydelse. Det finns filter för allt och de fungerar som förtroendets lömska langare. Att med hjälp av redigerade bilder försköna våra liv är helt enkelt en av vår tids starkaste tendenser. Att inte göra det kan däremot uppfattas som slapphet.

Nordins måleri handlar dock aldrig om att avbilda rakt av. Det handlar istället om att skapa något som blir någonting i sig självt. Hennes verk ska inte representera något eller någon som finns. I själva verket är de motsatsen till fotografien som kräver att någonting existerar för att lämna spår i ljus och bli till som bild. De skildrar istället något så generellt som att vara människa i största allmänhet. Kroppen utgör hos Maria Nordin gränsen mellan varje individ och världen. Den är lika mycket en yta som håller saker, känslor och tankar samman som något som skjuter dem isär. Den andras hud räddar oss förvisso från att störta rakt ut i tomma intet. Hur mycket vi än anstränger oss för att överskrida kroppen som en gräns finns den ändå alltid där.

© Joanna Persman

Utdrag ur essän i NAM utställningskatalog nr 74

TANKAR OM LÄRARHANDLEDNINGEN

Med vårt ansikte och vår kropp berättar vi om oss själva och tidigt i livet lär vi oss tolka ansiktsuttryck och kroppsspråk. Vi lär oss att känna igen ett glatt eller sorgset ansikte och rörelsen och formen på en trött eller pigg kropp. Vi läser av varandras ansikten och kroppar i en slags ordlös kommunikation.

Idag lever vi med ett konstant bildflöde där människokroppen exponeras på olika sätt: i reklam, på nätet, i tidningar, hemma och i det offentliga rummet. De flesta av oss har ett behov av att synas och på olika sätt kommunicera med varandra. Idag finns en oändlig mängd verktyg för att kunna göra detta. Väl medvetna om att vi blir sedda fyller vi sociala medier med fotografier av oss själva och våra liv. Vår identitet blir ett projekt som ständigt ska skötas om.

Kroppen är central i Maria Nordins konst och i de ibland lätt överdrivna formerna uppstår spännande saker. Genom en aningen förlängd och utdragen kropp eller genom de onaturligt överdimensionerade formerna skapas en förvrängning som väcker osäkerhetskänsla och som får oss att fundera över om det ens är möjligt för en kropp att bete sig på det viset. Kroppen visas också som ett närgånget utsnitt där de omålade ytorna är minst lika viktiga. Formerna kan fylla ut nästan hela bildytan och kan upplevas vara för stor för det givna formatet. Då flera kroppar interagerar med varandra skapas spännande former och viss dramatik uppstår.

Att betrakta Maria Nordins bilder kan innebära att vi upptäcker kroppen på annat sätt än vad vi är vana vid. Som följd av detta väcks förhoppningsvis nya tankar och intressanta diskussioner. På följande sidor hittar du förslag på uppgifter som du kan genomföra tillsammans med dina elever för att fördjupa er upplevelse av utställningen med Maria Nordins verk. Uppgifterna är utformade för att kunna genomföras i klassrummet och passar för förskola och grundskola. Vi hoppas att uppgifterna ska ge er mycket nöje tillsammans.

Maria Nordin, *90 Degrees*, 2017

UPPGIFTER / **DANSA PAUSA TECKNA**

Den här övningen är en variant av leken "dansstopp" där deltagarna, förutom att sätta kroppen i rörelse, också skapar bilder av kropp och rörelse.

Ni behöver:

- Fri golvyta
- Apparat för uppspelning av musik
- Pennor
- Papper

Möblera klassrummet så att det går att både dansa och teckna i samma rum. Dela upp klassen i två lika stora grupper. Den ena halvan av klassen förses med papper och penna, den andra halvan förbereder sig för dans. Sätt igång musiken! Sätt igång dansen! De som ska teckna ska nu försöka fokusera sin blick på en av klasskompisarna och hans rörelser.

Pausa musiken. De som dansat ska nu frysa sin rörelse och stå så stilla de kan. Kompisarna som ska teckna får nu en minut på sig att teckna av den kompis de fokuserat på. Fortsätt övningen (dansa, pausa, teckna) tills att de som tecknar fått ihop 6 stycken bilder. Därefter är det dags att byta roller, de som dansat ska nu teckna och de som tecknat ska nu dansa. Prova att låta eleverna dansa till olika typer av musik. Börja till exempel med taktfast och snabb musik för att sedan byta till lugn och stilla. Syns det i teckningarna vilken musik som spelats?

När övningen avslutas kommer eleverna att ha 6 stycken bilder som illustrerar en kompis i ett rörelse-moment. Undersök tillsammans hur rörelserna ser ut och hur kroppen formats i de olika teckningarna. Går det att förtydliga rörelse och form i bilderna genom att färgsätta dem? Låt eleverna prova detta vid ett senare tillfälle. Ni kan då använda er av till exempel färgkritor, tuschpennor, vattenfärg och collage-teknik.

UPPGIFTER / **KROPP SOM FORM**

I den här uppgiften får eleverna laborera med former på ett lekfullt sätt. Den egna kroppen utgör basen och inget ändras eller görs om i ett första skede – det är så här våra kroppsdelar ser ut! Därefter får fantasin ta över och eleverna får fritt spelrum att skapa en ny kropp, en ny form. Tillsammans ska de komma fram till hur de olika formerna kan passa ihop, hur de ska sitta i förhållande till varandra och kanske vilken färg den nya kroppen ska ha. Alla elevers ursprungliga kroppsdelar bildar därmed en stor gemensam och unik kropp/form.

Ni behöver:

- Flera A4 eller A3 papper
- Stort papper (på rulle)
- Blyertspenna
- Sax
- Klister
- Färg (akvarell)

Dela in hela klassen i grupper om två och två och förse dem med flera papper och varsin penna. Den ena eleven lägger sig på golvet med ett papper under den kroppsdel som ska ritas av, t.ex. huvudet. Den andre eleven börjar rita konturen av huvudet så att formen blir väl synlig på pappret. Därefter ska armar, ben och fötter också ritas av, en kroppsdel per papper. Sen byter de två eleverna plats. När grupperna är klara med kroppsdelarna ska de klippa ut formerna.

Nästa steg är att hela klassen diskuterar sig fram till hur den gemensamma kroppen/formen ska se ut. Ett sätt kan vara att först lägga ut alla delar på golvet för att på så sätt hitta en form och sedan ta en bild av det. Därefter ska eleverna klistra fast delarna på ett stort papper och avsluta med att färglägga den nya kroppen/formen. Vad blev det? Ett monster, en utomjording, en bläckfisk eller en seriefigur? Blev den som de tänkt sig? Blev det en kropp som skulle kunna fungera? Vad är bra med den och vad är mindre bra?

UPPGIFTER / VÄRDERINGSÖVNING **HETA LINJEN**

Heta linjen är en värderingsövning där eleverna får höra olika påståenden som de ska ta ställning till. Genom att välja att förflytta sin kropp eller stå stilla visar de sin åsikt för att sedan genom diskussion uttrycka vad de tycker, tänker och känner. Övningen fungerar både i en större och mindre grupp och det är viktigt att alla får komma till tals.

Ni behöver:

- Två papper
- En penna
- Ett långt snöre

Börja med att förklara att ni ska dra upp en rak linje genom rummet. Lägg ut ett snöre för att markera denna linje. I ena änden av snöret sätter ni upp en skylt med texten JA och i den andra änden en skylt med texten NEJ. Låt eleverna sprida ut sig längs hela linjen. Börja med att ställa frågor. Eleverna får då välja var på linjen de ska ställa sig för att visa vad de tycker (visa hur de svarar) men de kan också välja att stå kvar i mitten. Fortsätt ställa följdfrågor då dessa är väldigt viktiga för elevernas fortsatta diskussion. Eleverna får gärna byta plats om de ändrar sig under diskussionens gång.

Påståenden:

Människorna i modereklamen ser ut som vem som helst.

Det är bra att det finns filter på sociala medier.

Tror du att du påverkas av alla kroppar och ansikten som du ser på sociala medier?

Får man se ut hur som helst?

Finns det någon som tjänar pengar på hur vi ser ut?

Tänker du på ditt utseende varje dag?

Är det viktigt hur vi ser ut?

UPPGIFTER / VÄRDERINGSÖVNING **FYRA HÖRN**

I den här övningen får deltagarna ta ställning till olika påståenden och frågor som rör kroppsideal och objektifiering. Nedan följer ett antal påståenden som elevgruppen kan arbeta med. Det är självklart möjligt att skriva fram andra påståenden som är relevanta för ämnet.

För varje påstående eller fråga finns det fyra alternativ. Varje hörn i rummet representerar ett av dessa alternativ. Det fjärde hörnet är alltid ett så kallat "öppet hörn", där man själv kan komma med ett eget förslag. Samla gruppen i mitten av rummet. Du som lärare läser upp påståendena ett efter ett. När du läst upp ett påstående och de tillhörande förslagen på svar får deltagarna placera sig utifrån vad de tycker. När alla bestämt sig kan du som ledare placera dig i hörnet med minst antal personer. Låt deltagarna diskutera sina ställningstaganden med varandra.

Öppna sedan upp diskussionen i helgrupp.

Prova att låta deltagarna motivera sitt ställningstagande innan ni går vidare med nästa påstående. Kontrollera också om det är någon som ändrat sig och vill byta hörn. Kom ihåg att det inte finns några rätt eller fel!

Påståenden

Påverkas våra kroppsideal av reklam, TV och sociala medier?

- Ja
- Nej
- Kanske
- Eget alternativ

Det är viktigt att se snygg ut då man tar en selfie.

- Ja
- Nej
- Kanske
- Eget alternativ

Är det bra att vi kan retuschera fotografier av oss själva?

- Ja
- Nej
- Kanske
- Eget alternativ

Det är okej att skriva precis vad man vill när man kommenterar en selfie på sociala medier.

- Ja
- Nej
- Kanske
- Eget alternativ

Det är viktigt att jämföra sig med andra.

- Ja
- Nej
- Kanske
- Eget alternativ

Min självkänsla påverkas av vad andra tycker om min kropp.

- Ja
- Nej
- Kanske
- Eget alternativ

Det är viktigt att vara nöjd med sin kropp.

- Ja
- Nej
- Kanske
- Eget alternativ

Finns det något vi kan kalla för en "normal" kropp?

- Ja
- Nej
- Kanske

Några saker som är bra att tänka på när man leder värderingsövningar är:

- Det är tillåtet att ändra åsikt under övningens gång.
- Var neutral med dina egna åsikter under övningens gång. Efter övningen ska du svara ärligt om någon ställer en fråga till dig.
- Det bör vara ett visst tempo! Stanna inte upp för djupare diskussioner.
- Om någon fråga är väldigt känslig och det verkar finnas ett behov av att fortsätta diskutera den kan det vara bra att följa upp den efter övningen.
- Försök att ha ögonkontakt med alla men ställ bara frågor till de som vill säga något. Det ska alltid gå att säga "pass" som deltagare om man inte vill prata.
- Om man är många kan det vara bra att först låta deltagarna diskutera i bikupor med de som står i närheten av dem innan man öppnar upp i storgrupp. På så vis får alla säga något men behöver inte göra det i storgrupp, som vissa deltagare kan tycka är obekvämt.

MUSEUMORDLISTA

KONSTMUSEUM – är ett museum som äger en samling med konstföremål. Ett konstmuseums största uppgifter är att förvara, vårda och visa konstföremål.

KONSTPEDAGOG – är en person som jobbar med att förmedla konsten till olika grupper, till exempel skolor. Kommer du med din klass kommer ni att träffa en eller flera konstpedagoger. Med en konstpedagog kan du till exempel prata om konsten på museet eller arbeta i verkstaden.

KONSTNÄR – är den person som skapar eller utövar konst. En konstnär kan teckna, måla, skapa skulpturer och installationer eller något som innehåller flera olika typer av konst.

VERK/KONSTVERK – är en produkt som en konstnär har skapat. Det kan vara en målning, en skulptur eller något helt annat. Ett konstverk är något du kan se och uppleva.

UTSTÄLLNING – man kan säga att en utställning är en sammansättning av flera olika föremål, till exempel konstverk. En utställning på museet kan vara en samling av konstverk med samma tema, av en och samma konstnär eller konstverk från en viss plats.

ATELJÉ – kallas platsen där konstnären arbetar. Många konstnärer har ett eget arbetsrum där de har allt de behöver för att skapa sin konst, det kallas för en ateljé.

CURATOR – är den person som bestämmer vad en utställning ska innehålla.

KONTAKTA OSS!

Vill du ...

- få kontakt med en konstpedagog?
- boka ett besök?
- visa hur klassen har arbetat med uppgifterna?
- bolla tankar och idéer?

Hör av dig till:

Christina Thölin, konstpedagog
christina.tholin@akvarellmuseet.org

För allmän information om museet

hör av dig till:

Museets växel och reception
0304-60 00 80

akvarellmuseet.org

info@akvarellmuseet.org

facebook.com/nordiskaakvarellmuseet

@akvarellmuseet

#akvarellmuseet

Anmäl er gärna till museets nyhetsbrev där du får tips om allt som är aktuellt just nu, du hittar det på akvarellmuseet.org.

